

A FORDÍTÓK NEMZETKÖZI SZERVEZETE A FORDÍTÁSÜGY SZOLGÁLATÁBAN

FIT Tanácsülés Budapesten

Karcsay Sándor

Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda

A FIT /Fédération Internationale des Traducteurs - Nemzetközi Fordító Szövetség/ Tanácsa 1975. április 25-28. napjain tartotta ülését Budapesten. Ez volt az első alkalom, hogy a fordítók nemzetközi szervezetének valamelyik szerve hazánkban ülésezett.

A FIT-et a Francia Fordítók Egyesületének kezdeményezésére 1953. decemberében alapították az UNESCO és a francia kormány védnöksége mellett. Az alakuló közgyűlésen 12 ország, köztük hazánk is, képviseltette magát, de alapító tagként csak hat nemzeti szövetség szerepelt, mert a többi országban még nem volt a fordítóknak semmiféle szervezetük /1/.

Már egy évvel az alapítás után, 1954 decemberében, megtartották a fordítók első nemzetközi kongresszusát, amelyen tíz tagegyesület vett részt, de 16 ország képviseltette magát. Ez a kongresszus rakta le a FIT működésének alapjait, ekkor alapították az UNESCO pénzügyi támogatásával a fordítók nemzetközi folyóiratát, a BABEL-t. A FIT első elnöke P.F. CAILLÉ lett /aki az 1974-ben a nizzai kongresszuson történt megválasztása folytán jelenleg is a FIT elnöke/, az elnökség és a BABEL szerkesztősége soraiban a fordításelméletnek olyan kiváló művelői vettek részt, mint E.H. BOTHIEN, E. CARY, R.W. JUMPELT stb.

Az 1956. évi második nemzetközi fordítókongresszust Rómában tartották "Fordítók Világkongresszusa" néven. Ekkor a Szövetségnek már tizenkét nemzeti tagegyesülete volt. A FIT tekintélyét nagyban növelte, hogy a kongresszuson az UNESCO-n kívül képviseltette magát a FAO, a Berni Szerzői Jogi Unió Irodája, a Montánunió és több más nemzetközi szervezet. A FIT ekkor már több munkabizottságot is létesített. Ugyanakkor a FIT képviseltette magát több, a fordításügyet érintő nemzetközi kongresszuson, tanácskozáson.

Igen jelentős esemény volt a FIT harmadik nemzetközi fordítókongresszusa Bad Godesbergben, ahol már 30 tagegyesület részéről több mint ötszáz fordító és vendég vett részt és számos nemzetközi szervezet, valamint a nagy fordító és tolmácsoló főiskolák is képviselték magukat /2/.

Az 1963 évben Dubrovnikban megtartott kongresszuson a FIT már tizéves fennállását ünnepelhette, ahol az immáron 26 tagegyesület egyhangulag elfogadta a Fordítók Chartáját, amely a fordítói hivatás etikai kódexe, a fordító jogainak és kötelességeinek foglalata, társadalmi és gazdasági helyzetének megalapozója kívánt lenni. E kongresszuson a lelépő Dr. J.WÜNSCHE /NSZK/ helyébe a neves jugoszláv műfordítót és író, Z. GORJAN-t választották meg a FIT elnökévé.

A dubrovnikai kongresszuson került hazánk közelebbi kapcsolatba a FIT-tel, ekkor vették fel a Magyar Írók Szövetségének műfordítói szakosztályát tagegyesületként. A szakosztályt GEREPLYÉS László, míg a magyar szakfordítókat megfigyelőként LÁZÁR Péter, NAGY Ernő és jelen sorok írója képviselte. Dubrovnikban a FIT társadalmi presztizsének megnövekedése, a kongresszus nagy sikere ellenére is már kiütököztek a FIT belső strukturájának egyes ellentmondásos jelenségei. Ez alkalommal vált ki az NSZK egységes fordítószervezetéből, a BDÜ-ből /Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer/ az irodalmi fordítók egy része és lépett be külön tagegyesületként. Ez a szakadás rávilágított arra a tényre, hogy nehéz az irodalmi és a szakfordítás képviselőit egy táborba tömöríteni és úgy képviselni, hogy egyik terület se érezze magát mellőzve. Ez a kettősség a későbbi években és kongresszusokon /Lahti, 1966; Stuttgart, 1970; Nizza, 1974/ is sok vita forrása lett, folytatódott az egyes nemzeti egyesületek kettősödése.

Jelenleg /a mostani budapesti tanácsülésen felvett négy szervezettel együtt/ a FIT-nek 33 tagegyesülete van, az alábbi országokkénti megoszlásban: NSZK /2 szövetséggel/, Argentína, Ausztrália, Ausztria, Belgium, Brazília, Bulgária, Guatemala, Kanada, Dánia, Spanyolország, USA, Finnország, Franciaország /2 szövetséggel/, Görögország, Magyarország, Norvégia, Olaszország, Japán /2 szövetséggel/, Hollandia, Lengyelország, Románia, Nagy-Britannia /2 szövetséggel/, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, Uruguay, Jugoszlávia /2 egyesülettel/.

A szocialista államok részéről általában a nemzeti írószövetségek műfordítói szakosztályai /sőt lengyel részről a PEN-klub fordítószakosztálya/ csatlakoztak, mivel a lényegesen nagyobb létszámú szakfordítói tábornak nem volt, ill. nincs társadalmi szövetsége ezekben az országokban /kivéve Jugoszláviát/. Örvendetes változást jelent e téren, hogy 1974 végén Bulgáriában megalakult a fordítók egységes nemzeti szövetsége, amelyben egyaránt helyet foglalnak az irodalmi és a tudományos-műszaki fordítók, sőt a tolmácsok is. Lengyel részről is változásokat jeleztek, amelynek végleges formája még nem alakult ki. A Szovjetunió és az NDK /utóbbiban jól szervezett szakfordítói egyesület működik az Ujságíró Szövetség kebelén belül! / még nem döntött a csatlakozás felől, de a FIT kongresszusain rendszeresen részt vesz mint megfigyelő.

A tőkés országok fordítóegyesületei és szövetségei között a legtöbb egységes szervezet, azaz mind az irodalmi, mind a szakfordítókat tömöríteni igyekszik több-kevesebb sikerrel. A mérleg nyelve azonban inkább a szakfordítók tulsúlya felé billen, aminek oka abban a körülményben is keresendő, hogy az irodalmi fordítók egy része maga is író vagy költő és így egyéb társadalmi szervezetekben is /írószövet-

segek, PEN-klub stb./ megtalálhatja helyét. A három legtekintélyesebb tőkés szakfordító szövetség, mind a taglétszám, mind az aktivitás szempontjából az American Translators Association /ATA/, az NSZK-beli Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer és a japán The National Translation Institute of Science and Technology.

A FIT alapszabályai szerint a Szövetség célkitűzései hivatásbeliek, kulturálisak és tudományosak. Legfőbb törekvései arra irányulnak, hogy

- a/ összefogja a már létező fordítói szervezeteket;
- b/ támogassa ilyen szervezetek létrejöttét azokban az országokban, ahol ilyenek még nem működnek;
- c/ a tagszervezeteket megfelelő tájékoztatással és irányelvekkel lássa el;
- d/ a tagszervezetek között előmozdítsa a megértést és összehangot a fordítók érdekében, szükség esetén felajánlja jószolgálatait, ha a különböző szervezetek között nézeteltérések merülnének fel;
- e/ általában képviselje a fordítók erkölcsi és anyagi érdekeit világszinten, küzdjön a fordítás, mint foglalkozási ág elismertetéséért, öregbítse a fordítóknak társadalmi elismerését és a fordításnak mint tudománynak és művészetnek elismerését és értékelését.

A fordítókat képviselő minden szervezet kérheti tagegyesületként való felvételét a FIT-be, ha betölti a FIT Tanácsa által megszabott feltételeket. A felvétel kérdésében a Tanács tesz javaslatot, véglegesen a Kongresszus dönt.

A FIT legfőbb szerve a Kongresszus, amely a tagegyesületek delegátusaiból áll. A Kongresszus választja meg a Tanácsot /Conseil, Council/, amely két kongresszusi ülés között a FIT munkáját irányítja. A Tanács 12 tagu, de három tagot kooptálhat. A Tanács saját kebeléből választja meg a Végrehajtó Bizottságot /Bureau, Executive Committee/, amely az elnökből, a három alelnökből, a főtítkárból és a pénztárosból áll. A FIT hivatalos nyelve az angol és francia, de munkanyelvként a német is használható /3/.

A fordításügy részterületeivel és problémáival szakbizottságok és munkabizottságok foglalkoznak /4/.

A legutolsó FIT-Kongresszuson /1974. május, Nizza/ az alábbi országok fordítószerveinek képviselői kerültek be a FIT tanácsába: Jugoszlávia /Zlatko GORJAN, mint diszelnök/, Franciaország /P.F. CAILLÉ elnök/, USA, Magyarország /RADÓ György/, mint a FIT alelnöke és a BABEL főszerkesztője/, Japán, Belgium, Luxemburg, Finnország, Nagy-Britannia, Kanada, Bulgária, NSZK, Franciaország. Az NSZK és az USA részéről két-két személyt választottak meg, ill. kooptáltak.

A FIT kongresszusai mindig két részből állnak. A hivatalos alapszabályszerű kongresszuson /congrès statutaire - statutory congress/

történik a vezetőség beszámoltatása, a szervezeti problémák megtárgyalása, az új Tanács és Végrehajtó Bizottság megválasztása. Ezen csak a tageszervezetek meghatalmazott delegátusai vesznek részt. A nyilvános kongresszus /congrés ouvert - open congress/ részben a társadalmi reprezentáció, a kölcsönös ismerkedés és barátkozás, részben pedig a szakma főbb kérdéseinek közös megvitatására szolgál. E három funkció arányainak helyes megválasztása határozza meg a kongresszus sikerességét.

A már említett legutolsó FIT kongresszus több-kevesebb sikerrel igyekezett megteremteni e hármas célkitűzés egyensúlyát. A "Fordítás - hid a népek között" jelszavával összehívott kongresszus az UNESCO fővédnöksége alatt állott, a nyílt kongresszus első két munkanapja az UNESCO-val való szoros együttműködés jegyében zajlott le. Ennek során magas beosztású UNESCO tisztviselők részéről több előadás hangzott el. Kiemeljük ezek közül DE AZAOLA előadását a "Fordítás a fejlődő országokban" témaköréből, valamint TAHA-HUSSEIN, az UNESCO főtitkára képviselőjének fejtegetéseit "A fordítás szerepe és helye a kultúra terjesztésében" címmel. Roger CAILLOIS, a Francia Akadémia tagja, a fordításoknak a nemzeti irodalomra gyakorolt hatásáról beszélt. Nagy érdeklődésre számíthatott DARBELNET professzornak /Kanada/, a fordítástudomány kiváló művelőjének és ismert nyelvésznek előadása az irodalmi és a tudományos fordítások közötti kapcsolatokról. Az előadás korreferense J. GOLIÁS /Jugoszlávia/ volt /5/. S.J. GOETSCHALCK /Belgium/, a FIT terminológiai és dokumentációs munkabizottságának elnöke a nemzetközi szervezetekben folyó fordítási, terminológiai és dokumentációs tevékenységről beszélt. Még két terminológiai vonatkozású előadás érdemel figyelmet: Fr. KROLLMANN /NSZK/, a Bundessprachenamt vezetője "Adatfeldolgozás a fordítás szolgáltatásban" című előadásában kényes és erősen vitatott témához nyúlt, amikor a gépi fordítás lehetőségeinek kérdéseit elemezte /6/. Korreferensként R. DUBUC számolt be a montreali /Kanada/ egyetem mellett létesített terminológiai adatbank működéséről. RADÓ György és Levone MKRTCHIANE professzor /Jereván, Szovjetunió/ irodalmi fordítási problémákról adtak elő, míg Pierre MALINVERNI /Franciaország/ és Hans SCHWARZ /NSZK/ a fordítók szerzői jogának és a fordítók jogállásának kérdéseit fejtegették. Az egyes előadásokat - sajnos rövidre szabott - vita követte /7/.

A fordítók hetedik világkongresszusa sikeresnek mondható. Minden nemzetközi kongresszus főfeladatát, a szakmai képviselőinek egybegyűjtését, eszmecseréjét, a hivatás társadalmi propagandáját jól teljesítette. Mégis maradt a résztvevőkben bizonyos hiányérzet. Erre számos kritikai észrevétel utalt a kongresszus alatt és után /8/.

A hiányérzet gyökerei részben a FIT strukturájára és összetételére, részben a kongresszus szervezésének körülményeire vezethetők vissza. Már utaltunk arra, hogy a FIT a fordítás egyetemlegességének jegyében mind az irodalmi, mind pedig a tudományos és műszaki fordítókat képviselni akarja. A gyakorlatban ez azonban nehéz feladat, mert a két nagy fordítási terület elméleti és foglalkozásbeli problémái meglehetősen eltérőek. Sok nemzeti szövetség is egységes képviseletre törekszik, de egyre folytatódó osztódásuk /Franciaország, Japán, Jugoszlávia, Nagy-Britannia, NSZK/ ellenkező tendenciát mutat.

A FIT legaktívabb taggyejesületei szakfordítói jellegűek, ugyanakkor a kongresszusokon és a BABEL-ben tárgyalt témák nagy része inkább irodalmi vetületű. A szakfordítók sokszor úgy érzik, hogy problémáikkal háttérbe szorulnak, az irodalmi fordítók viszont a FIT új tanácsának "deliteralizálásáról" panaszkodnak. Egyébként is az irodalmi és a szakfordítás társadalmi és anyagi megbecsülésének kérdését másképpen itélik meg a tőkés országok és másképpen a szocialista államok fordítói. Míg az utóbbiak úgy vélik /és némi joggal/, hogy erkölcsi megbecsülésben /kitüntetésben, alkotói kedvezényekben stb./ elsősorban a szépirodalmi fordítók részesülnek, addig az előzőeknél elterjedt az a nézet, hogy a szakfordításnak nagyobb a tekintélye és sokkal jobban fizetett /9/.

A bírálók szerint bizonyos problémák vetődnek fel az un. "nyugati" és "keleti" fordítószervezetek FIT-en belüli együttműködése tekintetében is. Szerintük, miután a szocialista országok fordítói messze-menően elérték a szociális biztonságot, nem érdeklik őket kellően ezek a kérdések, inkább a költészet művészi és fordítási problémái felé fordulnak. Véleményük szerint a fordítók sokat emlegetett "méltósága" helyett inkább a fordítók gazdasági, szociális és jogi ki szolgáltatottságáról kellett volna a kongresszusnak tárgyalnia /10/.

Reálisnak mutatkozik az a bírálat, hogy a reprezentatív előadások és rendezvények miatt kevés idő maradt a szakmai problémák tényleges megvitatására. Sok résztvevő hiányolta a korábbi kongresszusokon jól bevált szakcsoportok /working groups/ szűkebb körű vitalehetőségeit.

Bírálat érte az UNESCO-hoz való erős kapcsolódást és a kongresszusnak az UNESCO égisze alatt és igen aktív részvétele mellett történő megrendezését is.

A kissé rövidlátó bírálatok figyelmen kívül hagyják azt, hogy az UNESCO anyagi támogatása nélkül a FIT, főleg pedig lapja, a kontinensek fordítóit összekapcsoló BABEL, nehezen tudna létezni és valószínűleg a kongresszus anyagi előfeltételei sem lettek volna biztosíthatók.

A FIT-nek fennállása óta egyik legfőbb törekvése a fordítói munka önálló szellemi tevékenységként, hivatásként, értelmiségi szakmákként való elismertetése, a nyugati sajtóban divatos szót használva: a szakmai "image"-nek kifényesítése. Ebben is igen nagy erkölcsi segítséget jelent számára az UNESCO, főleg azóta, amióta a FIT az "A" kategóriájú nem kormányzati /non-governmental/ nemzetközi szervezetek közé van besorolva.

Az UNESCO megfelelő fórumul szolgál a fordítók kézzelfoghatóbb érdekeinek, jogi státusának, anyagi helyzetének védelme tárgyában tett lépések számára is. A FIT az elmúlt esztendőök során bőségesen felhasználta ezeket a lehetőségeket /11/.

Megítélésünk szerint a FIT tevékenysége megfelel azoknak a fentebb ismertetett célkitűzéseknek, amelyeket alapszabálya tartalmaz. Működése, rendezvényei, kongresszusai kellő sulyal képviselik a for-

ditói munka jelentőségét, hozzájárulnak e fiatal és mégis oly ősi foglalkozási ág, hivatás társadalmi presztizsének, erkölcsi megbecsülésének növeléséhez és az anyagi-jogi védelem terén is nyújt annyit, amennyit egy nemzetközi szervezet - figyelemmel az egyes országok hazai jogszabályaira - egyáltalán tehet.

Munkájából azonban gyakran hiányzik az a lendület és mozgékony-ság, mint ami pl. a FID /Fédération Internationale de Documentation = Nemzetközi Dokumentációs Szövetség/ vagy az AIIC /International Association of Conference Interpreter = Konferenciatolmaçsok Nemzetközi Szervezete/ munkáját jellemzi. Több kapcsolatot is kellene kialakítania ez utóbb említett szervezetekkel, valamint a fordító és tolmácsképzés intézményeivel, a fordítástudomány és elmélet műhelyeivel is.

A FIT budapesti tanácsulése - amely helyileg részben a magyar Pen-Klubban, részben az OFFI székházában zajlott le - a magyar fordítói társadalom megbecsülését is jelenti és alkalmat adott a magyar szakfordításügy képviselőivel való találkozásra, eszmecserére is. A nizzai kongresszus határozata alapján a budapesti tanácsulás a legközelebbi kongresszus /1977, Montreal/ előkészítését is megkezdte. Kívánatos lenne, hogy addig megvalósuljon a magyar szakfordítók táborát is tömörítő reprezentatív hazai fordítószervezet, annál is inkább, mert a jelenlegi magyar tagegyesület - egy-két személy egyéni munkájától eltekintve - nem tanúsít különösebb érdeklődést az egyetemes fordításügy és annak nemzetközi képviselőite iránt.

o°o

J E G Y Z E T E K

- 1/ A FIT alapításáról és két évtizedes tevékenységéről, alapvető okmányairól ld. H.SCHWARZ: Internationale Zusammenarbeit im Rahmen der FIT. Mitteilungsblatt für Dolmetscher und Übersetzer, 18.k. 1-2.sz. 1972.
- 2/ Ld. BABEL, 1956. 4.sz.; 1958, 3-4.sz.; 1959. 2., 4.sz.
- 3/ Bylaws of the FIT. - H.SCHWARZ, op.cit. melléklet.
- 4/ Jelenleg 2 szakbizottság/egy az irodalmi, egy a tudományos és műszaki fordítók számára/ és 12 munkabizottság működik. Két munkabizottságnak magyar elnöke van /Fordítástörténeti munkabizottság: dr.RADÓ György; Hiteles okmányfordítások munkabizottsága: dr.KARCSAY Sándor/.

- 5/ DARBELNET professzor előadását ld. Műszaki és Tudományos Tájékoztató, 22.k. 1.sz. 1975. p.9-16.
- 6/ Fr. KROLLMANN nagy nemzetközi tapasztalatokra támaszkodó előadásának végső kicsengése abban foglalható össze, hogy a számítógépek adott körülmények között segíthetik a fordító munkáját /pl. terminológiai bankok létesítése útján/, de azt sohasem helyettesíthetik. A szoros értelemben vett fordítási folyamat elvégzése mindig a humán-fordító feladata marad, tehát szó sincsen az emberi szellem valamelyik funkciójának "dehumanizálásáról".
- 7/ A nizzai kongresszusról ld. részletesebben: G. BOCKLANDT; Le VIIe Congrès mondial de la Traduction, BABEL, 1974. 4.sz.
- 8/ Főleg az NSZK irodalmi fordítói részéről hangzott el sok, gyakran indokolatlan bírálat. Ld. H. GRÖSSEL; Die Achillesferse des Übersetzers. Süddeutsche Zeitung, 1974. máj. 16.; H.M. BRAEM; Die Kirche ums Dorf getragen. Siebenter Weltkongress der Übersetzer. Der Übersetzer, 1974. juli.
- 9/ Ld. DARBELNET, op.cit.
- 10/ Ld. BRAEM op.cit.
- 11/ Az UNESCO megbízásából a FIT az 1973/1974. években világméretű felmérést végzett a fordítói munka és a fordításügy területén. Az anket eredményeit a nizzai kongresszuson tették közzé. A fordítók védelmének technikai és jogi vonatkozásairól, a nemzetközi szabályozás lehetőségeiről az UNESCO közgyűlése - a FIT kezdeményezésére - több ízben tárgyalt. Ld. UNESCO Conférence générale 1972 és 1974 anyagait /17 C/22, 18 C/34, 18 C/Dr. 172./.

KARCSAY Sándor: FIT tanácsülés Budapesten. A fordítók nemzetközi szervezete a fordításügy szolgálatában

A FIT-et /Fédération Internationale des Traducteurs = Fordítók Nemzetközi Szövetsége/ 1953-ban alapították Párizsban hat nemzeti fordítószervezet részvételével. Jelenleg a FIT-nek már 33 tagegyesülete van, ebből 24 európai, 2 ázsiai, 1 ausztráliai, a többi észak-ill. dél-amerikai. Magyarország részéről a Magyar Írók Szövetségének műfordítói szakosztálya a tagegyesület. A FIT célkitűzései szerint egységes táborban kívánja tömöríteni az irodalmi és a tudományos-műszaki fordítókat, világszinten képviselni kívánja a fordítók erkölcsi és anyagi érdekeit, küzd a fordításnak, mint önálló szellemi tevékenységnek elismertetéséért és értékeléséért. Munkájában erősen támaszkodik az UNESCO-ra, amelynél "A" kategóriájú nem-kormányzati nemzetközi szervezet státuszát élvezli.

A FIT legfőbb szerve a Kongresszus, amely általában három évenként ül össze részben az alapszabályszerű teendők ellátása, részben pedig a fordításügy és a fordítók közös hivatásbeli, szakmai és gyakorlati kérdéseinek együttes megtárgyalása, a fordítói hivatás társadalmi reprezentálása céljából. Eddigi hét kongresszusa közül az utolsót, a Fordítók VII. Világkongresszusát 1974. májusában tartották Nizzában. A kongresszusokon rendszeresen részt vesznek a magyar szakfordítás képviselői is. A Kongresszus választja meg a Tanácsot, az pedig saját kebeléből a Végrehajtó Bizottságot. Az egyes rész kérdésekkel szakbizottságok és munkabizottságok foglalkoznak.

A FIT vezetőségét a legutóbbi Kongresszus alatt és után számos, részben indokolatlan, részben indokolt bírálat érte. A FIT több mint két évtizedes munkájának áttekintése alapján azonban megállapítható, hogy néhány belső és strukturális ellentmondása ellenére is jól teljesíti főfeladatát, a fordítók világszintű összefogását és a fordításügy nemzetközi képviselését.

A FIT-Tanács évi ülését ez év áprilisában Budapesten tartotta. Ez volt az első alkalom, hogy a FIT valamelyik szerve hazánkban ülésezett. A főbb témák között az utolsó kongresszus tanulságainak elemzése, a jelenlegi feladatok kitűzése, a FIT folyóiratának, a BABEL-nek helyzete, a következő, 1977. évi világkongresszus előkészítése szerepelt. Kívánatos lenne a következő kongresszusig megoldani a magyar szakfordítók társadalmi szervezetének és képviselésének kérdését.

§§§

KARCSAY, S.: FIT Council Meeting in Budapest. The international organization of translators in the service of translation

The Fédération Internationale des Traducteurs, FIT, was established from six national organizations of translators in Paris in 1953. Presently it has 33 member associations: 24 from Europe, 2 from Asia, 1 from Australia, the others from North and South America. Hungary is represented by the section of literary translators within the Federation of Hungarian Writers. The FIT - according to its aims - wants to group literary and scientific-technical translators into one camp; to represent the moral and material interests of translators on a world-scale; to fight for recognition and appreciation of translation as independent activity. In this work it is supported by UNESCO, having within same the status of an international non-governmental organization of category "A".

The Congress, the highest organ of FIT, is convened generally every third year, partly to perform the duties listed in the Statutes, partly to discuss professional and practical problems of translators and translations in order to represent socially the translator pro-

profession. Till now it was convened seven times, the VII. World Congress of Translators was held in Nice, 1974. Representatives of the Hungarian scientific translation regularly participate in these congresses. The Congress elects the Council, the latter - from its members - the Executive Committee. Particular problems are dealt by special committees and working committees. The FIT governing bodies were - partly understandably partly gratuitously - criticized during and after the last Congress. Analyzing the two decades of FIT's activity, however, could be stated that - in spite of some internal and structural contradictions - it fulfils well the main tasks: the world-wide joining of translators and the international representation of translation problems.

The FIT Council held its annual meeting in Budapest, April this year. This was the first occasion when a FIT body organized a meeting in Hungary. The main topics of the agenda - among others - were analysis of the outcomes of the last Congress; assignment of the present tasks; the periodical BABEL; preparation of the next World Congress in 1977. It is desired that problems concerning the social organization and representation of the Hungarian translators be solved until the next Congress.

! !

КАРЧАЙ, Ш.: Заседание Совета FIT в Будапеште
Международная организация переводчиков на службе делу переводов

Международная организация переводчиков (FIT, Federation Internationale des Traducteurs) была создана в 1953 году в Париже 6 организациями. В настоящее время FIT включает в себя 33 организаций-участниц, из которых 24 европейские, 2 азиатские, 1 австралийская, остальные из Северной и Южной Америки. В FIT Венгрия представляет отдел художественного перевода Венгерского союза писателей. Целями FIT являются объединение художественных и научно-технических переводчиков в единый лагерь, представление моральных и материальных интересов переводчиков на мировом уровне, борьба за признание и оценивание переводческой деятельности, как самостоятельной умственной. В этой работе FIT опирается на поддержку ЮНЕСКО. Ведущим органом FIT является Конгресс, собирающийся, как правило, раз в 3 года для выполнения заданий, предписанных в основном положении, а также в целях совместного обсуждения общих вопросов, связанных со специальностью и практикой, общественно-го представления звания переводчика. Последний из проведенных 7 конгрессов, УП Всемирный Съезд Переводчиков был проведен в Нице, в мае 1974 года. В конгрессах обычно принимают участие венгерские представители специального перевода. Конгресс выбирает Совет, который в свою очередь выбирает Исполнительный Комитет. Частными вопросами специальные и рабочие комиссии занимаются. Руководство FIT во время и после последнего съезда получало многочисленную отчасти обоснованную, отча-

сти необоснованную критику. На основе более двухдесятилетней работы FIT можно сказать, что несмотря на несколько существующих внутренних и структурных противоречий, организация успешно выполняет свое главное задание, объединение переводчиков всего мира и представление переводческого дела в международных масштабах.

Очередное заседание Совета FIT было проведено в апреле текущего года в Будапеште. Первый раз случилось, что один из органов FIT заседал в нашей стране. Важнейшие вопросы, обсужденные на этом совещании: анализ выводов последнего съезда, определение очередных заданий, положение журнала FIT "БАБЕЛ", подготовка следующего съезда 1977 года.

До очередного съезда желательно решить проблему общественной организации и представления венгерских переводчиков различных специальностей.

KARCSAY, S.: FIT-Beratung in Budapest. Die internationale Organisation der Übersetzer im Dienst des Übersetzungswesens

Der Internationale Verband der Übersetzer /Fédération Internationale des Traducteurs - FIT/ wurde im Jahre 1953 unter Teilnahme von 6 nationalen Verbänden gegründet. Heute gibt es schon 33 Mitgliedsverbände, darunter 24 in Europa, 2 in Asien, 1 in Australien und sieben auf dem nord- und süd-amerikanischen Kontinent. Ungarischerseits spielt der Verband Ungarischer Schriftsteller, Sektion Literarische Übersetzer die Rolle des Mitgliedsverbandes. Laut der statutarischen Zielsetzungen will die FIT die literarischen und die technisch-wissenschaftlichen Übersetzer in einem gemeinsamen Lager vereinigen, die moralischen und materiellen Interessen der Übersetzer im Weltmaßstab vertreten, für die Anerkennung und Würdigung der Übersetzung, als eines selbständigen intellektuellen Berufes kämpfen. Bei dieser Arbeit stützt sich die FIT weitgehend auf die Mitarbeit der UNESCO, wo sie den Status einer non-governmental Organisation der Kategorie "A" innehat. Das höchste Organ der FIT ist der Kongress, der in der Regel in jedem dritten Jahr einberufen wird. Der Kongress hat teils die in den Satzungen ihm zugewiesenen Obliegenheiten zu erledigen, andererseits bietet er aber im repräsentativen Rahmen eine Gelegenheit für die Übersetzer der Welt die theoretischen und praktischen Probleme des Berufes untereinander beraten und auch die Öffentlichkeit darüber informieren zu können. Bisher fanden sieben Kongresse statt, der letzte, der VII. Weltkongress der Übersetzer wurde im Mai 1974 in Nice /Frankreich/ abgehalten. An diesen Kongressen nahmen

auch die Vertreter der ungarischen literarischen und Fachübersetzer regelmässig teil. Der Kongress wählt den Rat und dieser aus eigenem Kreis das Büro /Exekutivkomitee/. Mit Einzelfragen befassen sich die Fachkommissionen und Arbeitskomitees.

Der Vorstand der FIT wurde zur Zeit des letzten Kongresses und auch danach zahlreichen, teils begründeten, teils unbegründeten Kritiken ausgesetzt. Die Analyse der mehr als zwei Jahrzehnte dauernden Tätigkeit der FIT lässt jedoch die Folgerung zu, dass sie ihren Zielsetzungen - trotz innerer Widersprüche der Struktur - den gegebenen Möglichkeiten gemäss genüge getan und die Interessen der Übersetzer und die Sache der Übersetzung wirksam vertreten hat. Der Rat der FIT hielt seine letzte Sitzung im April d. j. in Budapest, dies war die erste Gelegenheit, dass ein FIT-Organ in Ungarn tagte. Die Hauptthemen waren: Zulassung von 4 neuen Verbänden, Tätigkeitsberichte, Beratung über die Lehren des letzten Kongresses, Schriftleitung und Finanzen von BABEL /Zeitschrift der FIT/, Vorbereitung des nächsten Weltkongresses /1977/.

Es wäre wünschenswert bis dahin die Frage einer gesellschaftlichen Organisation und Vertretung auch der ungarischen technisch-wissenschaftlichen Übersetzer zu lösen.

000